

DIEN
NT BETER NEDERLAND
BETER NEDERLAND
BETER NEDERLAND VERDIEN
DIENT BETER NEDERLAND
BETER NEDERLAND
D VER

**FNV 10-PUNTENPLAN
PROVINCIALE STATEN
VERKIEZINGEN 2023
NOORD-HOLLAND**

[FNV.NL/PROVINCIALE-STATENVERKIEZINGEN](https://fnv.nl/provinciale-statenverkiezingen)

Op 15 maart zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten. De provincie speelt een belangrijke rol als het gaat om onderwerpen als goed werkgeverschap en duurzaamheid. Bovendien kiezen de Provinciale Staten de leden van de Eerste Kamer. Dat is bepalend voor de ruimte om landelijk een sociaal beleid te voeren. Als FNV staan we vanuit onze grondbeginselen voor de rechten van de mens en een wereld waarin iedereen ongeacht etnische afkomst, geloofsovertuiging, gender, geardeerdheid of fysieke handicap kan meedoen en zich kan organiseren.

1. GOED WERKGEVERSCHAP

De FNV roept de provincies op om beleid te ontwikkelen rond goed werkgeverschap. Vraag aan werkgevers waar je als provincie contact mee hebt:

- Of ze hun werknemers een eerlijk loon betalen (norm: 60% van het mediane loon; momenteel is dat zeker 14 euro per uur);
- Of ze hun werkers vaste contracten met bestaanszekerheid bieden;
- En of ze zorgen dat het werk op een gezonde en veilige manier wordt uitgevoerd.

We gaan er van uit dat naast goed werkgeverschap ook aandacht wordt besteed aan maatschappelijk verantwoord ondernemen in bredere zin, met aandacht voor klimaat/energie, inclusiviteit en ongehinderde toegang van vakbondsvertegenwoordigers op de werkvloer.

Provincies hebben op diverse manieren contact met werkgevers. Denk bijvoorbeeld aan:

- Bedrijven die subsidie aanvragen;
- Bedrijven die een vergunning aanvragen;
- Bedrijven die een opdracht uitvoeren voor de provincie;
- Bedrijven waarvan de provincie aandeelhouder is.

Vaak gaat het om bedrijven die gemeenschapsgeld ontvangen, of op een andere manieren profijt hebben van de overheid. Daarom is het logisch om als Provincie van deze bedrijven te eisen dat ze hun sociale verantwoordelijkheid nemen en zich opstellen als goede werkgevers.

Dat geldt zeker ook voor bedrijven die worden ingehuurd door de provincie. In de cao Provincies is immers afgesproken dat iedereen minstens 14 euro gaat verdienen. Het is eigenlijk niet uit te leggen dat dit wel geldt voor mensen die rechtstreeks in dienst zijn bij de provincie, maar niet voor bijvoorbeeld de schoonmakers, de beveiligers en de cateraars, die in dienst zijn bij een extern bedrijf, maar uiteindelijk ook gewoon voor de provincie werken.

2. OPENBAAR VERVOER

In de komende periode van de Provinciale Staten zal gewerkt worden aan een aanbesteding voor het openbaar vervoer. De FNV wil dat de provincie daarbij:

- Zorg draagt voor een optimale bereikbaarheid van de steden en dorpen in Noord-Holland;
- Daarbij op zoek gaat naar creatieve wijzen van vervoer, waarbij van deur tot deur vervoer mogelijk gemaakt wordt. Verschillende vervoersmogelijkheden spelen daarbij een rol (zoals, belbus, vrijwilligersorganisaties met subsidie, etc.);
- Onderzoekt of er in Noord-Holland, al dan niet voor doelgroepen als jongeren of ouderen, gratis openbaar vervoer ingevoerd kan worden, een optie is om dit wellicht voor een deel te bekostigen vanuit de provinciale opcenten. Het doel hiervan is het terugdringen van het autoverkeer en het milieu minder te belasten;
- Bij een nieuwe aanbesteding vastlegt dat er minimaal van de cao wordt uitgegaan;
- Vervoersmaatschappijen aanspreekt op goed werkgeverschap, zoals in punt 1 omschreven;
- Geen vrijwilligerswerk toestaat bij commerciële vervoerders. Vrijwilligerswerk mag geen vaste banen verdringen.

3. WONEN

Er moeten voldoende woningen zijn voor iedereen. Daar waar je werk is, waar je vangnet is, je opleiding is en waar je meedoet in de maatschappij moet je een voor jou betaalbare en geschikte woning kunnen vinden. Hierbij moet integraal gekeken worden: ruimte voor zorg en bereikbaarheid. Provincies krijgen in toenemende mate een rol als het gaat om 'Wonen'. De FNV verwacht van de provincie:

- Verbetering en versnelling van de provinciale woningmarkt, zodat iedere inwoner kan rekenen op een betaalbare en duurzame woning;
- Samen met gemeenten zorgen voor een actueel lokaal woonbeleid, regio-akkoorden en omgevingsvisies/ bestemmingsplannen om woningbouw mogelijk te maken;
- Sturing op betaalbaarheid:
 - Woonlasten (huur of koop) moeten aansluiten bij wat gezinnen kunnen betalen;
 - Verhouding sociaal, middel en duur moet zijn (40/30/30 procent);
 - Zorg dat woningcorporaties voldoende betaalbare bouwgrond tot hun beschikking hebben;
 - Draag als provincie ook bij aan betaalbare woonlasten door verduurzaming van bestaande woningen te versnellen en door cofinanciering hiervan te regelen.
- Bouwen voor starters. Zij hebben een lager inkomen en kunnen vaak minder lenen door, bijvoorbeeld een studieschuld of een flexibel arbeidscontract;
- Bouwen met oog op de doorstroming, dus ook voor senioren die een woning achterlaten. Maak hierbij ook nieuwe woonvormen en beheerconstructies mogelijk;
- Zorgen voor een constante bouwproductie - ook als het economisch minder gaat. De provincie moet hierover afspraken maken met gemeenten en woningcorporaties;
- Een arbeidsmarktbeleid met afspraken over duurzame arbeidsrelaties en duurzame inzetbaarheid van medewerkers in de bouwketen. Neem hierover voorwaarden op bij aanbesteding, vergunningverlening en subsidieverlening, en zorg dat gemeenten een gelijk beleid hanteren. Stimuleer innovatie die bijdraagt aan betere arbeidsomstandigheden en veiligheid op de bouwplaats;
- Zorgen voor de beschikbaarheid van duurzaam opgewekte energie die betaalbaar is en blijft voor iedere inwoner van de provincie.

4. ARBEIDSMARKTBELEID

Noord-Holland heeft een viertal arbeidsmarktregio's die onderling concurreren qua kwantitatieve en kwalitatieve werkgelegenheid. Ook het beroepsonderwijs is onregelmatig verdeeld over de provincie. Bij de keuze van werk spelen in de krupper wordende arbeidsmarkt, niet alleen het werk en de arbeidsvoorwaarden een rol, maar ook de "levensomstandigheden" van de werknemers zijn van belang: zoals de woonomgeving en de voorzieningen rond het wonen. Ook die verschillen in de provincie.

Er zullen zich derhalve de komende jaren vanuit de arbeidsmarkt vragen voordoen, die gevolgen hebben voor de welvaart en het welzijn van de hele provincie. De provincie Noord-Holland zal daarom een actieve rol op het gebied van arbeidsmarktbeleid moeten voeren.

De provincie moet een actieve, regisserende en coördinerende rol nemen in de gevolgen voor de arbeidsmarkt en van de diverse transitie in de economie, waarbij rekening gehouden wordt met de positie van de tekort sectoren, waar een tekort aan personeel is. Belangrijk is het concreet in beeld brengen van waar, wanneer en hoeveel mensen nodig zijn, zodat een goede planning gemaakt kan worden en bijvoorbeeld kansen gecreëerd kunnen worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De provincie moet blijvend investeren in arbeidsmarktprojecten, die gelden als aanvulling op de reguliere dienstverlening, als het gaat om van werk naar werk, bevorderen van zij-instroom en duurzame inzetbaarheid. Het geld moet zoveel mogelijk gaan naar de directe begeleiding van mensen en zo min mogelijk naar overhead en consultancy. Betrokken branchepartijen (werknemers- en werkgeversorganisaties) worden hier altijd bij betrokken.

Wat verwacht de FNV van de provincie?

- De provincie moet een helder beeld hebben van het toekomstperspectief voor de arbeidsmarkt in heel Noord-Holland: analyses en toekomstperspectief;
- De provincie moet een actieve regisserende en coördinerende rol nemen in de gevolgen voor de arbeidsmarkt en van de diverse transitie in de economie, waarbij rekening gehouden wordt met de positie van de tekort sectoren;
- In het beleidskader moeten ook de consequenties in beeld zijn gebracht, bijvoorbeeld op het gebied van:
 - De vestiging van de (beroeps)opleidingen spreiden;
 - De mogelijkheden van woningbouw, waarbij in bouwprojecten 10% van de woningen worden gereserveerd voor tekortsectoren;

- Het terugdringen van het woon/werkverkeer (pendel).
- De provincie draagt zorg voor de afstemming tussen de verschillende arbeidsmarktregio's.
- Met experimenteersubsidies geeft de provincie impulsen om het beleid in de praktijk van de grond te krijgen.

5. ENERGIETRANSITIE

In het kader van de energietransitie spelen de twee Regionale Energie Strategieën (RES) in Noord-Holland een belangrijke rol. De afspraken zijn gemaakt, de FNV wil:

Voor de bedrijven:

- Dat er een werkgelegenheidsanalyse gemaakt wordt over de impact van de RES. Aan de ene kant van belang voor de haalbaarheid van de plannen, aan de andere kant van belang te inventariseren waar de knelpunten liggen en hoe die ingevuld kunnen worden;
- In de aanbestedingen moet onder meer uitgegaan worden van duurzaam werk, zie ook punt 1.

Voor de huishoudens:

- In samenspraak met de gemeenten, bewoners en maatschappelijke organisaties dient de energietransitie gekoppeld te worden aan maatschappelijke problemen, zoals:
 - energie-armoede;
 - werk voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt.
- Bewoners van woningen met een laag energielabel en een ontoereikend inkomen dienen voorrang te krijgen bij ondersteuning (ook subsidies);
- De energietransitie en klimaatmaatregelen dienen gekoppeld te worden aan het verbeteren van de leefomgeving (meer groen!).

6. INDUSTRIE & WERKGELEGENHEID

Vergroening is voor de industrie het belangrijkste sleutelwoord in de komende periode. Tata Steel heeft een voorbeeld neergezet, waarin de werknemers het initiatief nemen voor de vergroening van het bedrijf. Dit vanuit het perspectief van de leefbaarheid en de werkgelegenheid.

De tijd van praten over vergroening van Tata Steel in IJmuiden is voorbij. Er moeten nu concrete stappen gezet worden, de schep moet de grond in, zodat de oude fabrieken zo snel mogelijk plaats kunnen gaan maken voor de groene staalfabrieken. Dat kan alleen als het staalbedrijf, de provincie en de omliggende gemeenten samen met de rijksoverheid kiezen voor de maximale versnelling.

Het FNV plan Groen Staal dient in de tussentijd het uitgangspunt te zijn bij de beoordeling van de situatie rond Tata. In de handavings- en vergunningsproblematiek die ondertussen aan de orde komt, moet in de afweziging ook eventuele consequenties voor het plan Groen Staal een rol spelen.

Het plan Groen Staal dient het uitgangspunt te zijn voor de industrie en het werkgelegenheidsbeleid. Bijvoorbeeld de uitstraling zoals dit plan nu al heeft voor de haven van IJmuiden. De provincie moet stimuleren dat dergelijke plannen ook voor andere (grote) bedrijven en hun keten worden gemaakt. Nu geen actie ondernemen leidt tot sluiting van bedrijven en verlies van werkgelegenheid (papierfabriek Crown van Gelder) en/of voortdurende vervuiling (ammoniak uitstotende cacao-fabrieken). Oplossingen voor een betere klimaat en gezondheid moeten nadrukkelijk verbonden worden met sociale oplossingen. Zeggenschap en betrokkenheid van werknemers, bewoners en hun organisaties is noodzakelijk.

Verdere plaatsing van datacenters wordt afgewezen, vanwege het beslag op de ruimte, energie en water.

De werkgelegenheid en daarmee de leefbaarheid van de Kop van Noord-Holland blijft onder druk staan. De provincie moet zich samen met de regionale partners inspannen om de werkgelegenheid te versterken.

7. SCHIPHOL

De provincie Noord-Holland is een belangrijke stakeholder van de luchthaven Schiphol. De provincie moet zich sterk maken voor een luchthaven die in balans is met omwonenden, klimaat en werknemers. De discussie

over krimp moet worden gevoerd langs de meetlat van kwaliteit van werk en de gezondheid van werknemers, die nu beide niet in orde zijn.

Dit betekent dat er sociale standaarden moeten komen op basis van de uitgangspunten vast, veilig en Voor 14: stoppen met onzekere arbeidscontracten; mensen moeten op een gezonde en veilige manier hun werk kunnen doen; en een eerlijke beloning van tenminste 14 euro per uur voor alle luchthavenwerkers. Vliegtuigen dienen met elektrische voertuigen van en naar de platforms gebracht te worden (Deens model).

8. AGRARISCHE SECTOR

Binnen de agrarische sector spelen een aantal stevige onderwerpen, die de kern van de agrarische bedrijfsvoering zullen gaan raken. Denk daarbij aan de stikstofproblematiek.

Deze problemen mogen niet opgelost worden over de rug van de werkenden in de sector.

In de sector is veel sprake van seizoenarbeid, werkenden uit andere (EU) landen vullen dat doorgaans in.

De FNV wil dat de provincie er op toeziet dat:

- De vigerende arbeidswetgeving en de CAO worden nageleefd, mede in het licht van de positie van de uitzendbureaus en het veilig werken;
- Als het gaat om de huisvesting van de arbeidsmigranten: handelen volgens de aanbevelingen van het Adviesrapport Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (rapport Roemer), waaronder:
 - Zorgen dat arbeidsmigranten, als ze hun baan verliezen, niet meteen dakloos worden en aanspraak blijven houden op zorg;
 - Verbeteren van de registratie van werknemers, uitzendbureaus en koppelbazen;
 - Intensiveren en coördinatie van handhaving;
 - Creëren van extra huisvesting.
- De provincie neemt een initiërende en regisserende rol op zich m.b.t. huisvesting van arbeidsmigranten;
- Coördineren tussen gemeenten in het kader van de Rijksdoelstelling Huisvesting arbeidsmigranten (50 miljoen euro landelijk beschikbaar).

9. DE PROVINCIE EN DE BURGERS.

De bestuurslaag van de provincie staat relatief ver van de inwoners. Dit leidt regelmatig tot een tekort aan draagvlak. Er zijn in de komende periode veel onderwerpen die de inwoners direct raken. Vanzelfsprekend is er onder de inwoners van Noord-Holland veel kennis en ervaring aanwezig, waar de provincie haar voordeel mee kan doen. De FNV roept de provincie op om gebruik te gaan maken van Burgerberaden om het draagvlak (invloed en vertrouwen) onder de inwoners te vergroten. De Burgerberaden kunnen gebieds- en themagericht ingezet worden.

10. AFSPRAKEN EN INZET

De FNV wil zich voor bovenstaande punten inzetten en hieraan een zo groot mogelijke bijdrage leveren. FNV wil hierover afspraken maken en overleg hebben met het nieuwe provinciebestuur en/of de politieke partijen die deze punten onderschrijven.

